

Islamitische naastenliefde

MAZLUMLARA UZANAN
DOST ELİ

Islamitische hulp-organisaties zijn ook in Nederland actief. Donaties zouden maar al te vaak terecht- komen in de zakken van terroristen. Mehmet Ülger begaf zich in de doolhof van islamitische liefdadigheid.

Na 11 september lijken alle islamitische liefdadigheidsorganisaties in het Westen in een slecht daglicht te zijn gekomen. Al Qa'ida, het terroristennetwerk van Osama bin Laden, zou via hen uit de hele wereld miljoenen dollars doorgesluisd krijgen. Als buitenstaander is het moeilijk na te gaan wat er van die beschuldigingen klopt. Want hoe kom je erachter of een organisatie te goeder trouw is of fungeert als dekmantel? Op een islamitische hulporganisatie afstappen en rechtstreeks vragen naar waar haar geld terecht komt, levert alleen maar politiek correcte antwoorden op.

De Saudische liefdadigheidsorganisatie Muwaffaq, die ook in Nederland een vestiging heeft, is volgens de Amerikaanse autoriteiten betrokken bij de financiering van Al Qa'ida. Muwaffaq is in juni 1991 opgericht op het Britse eiland Man, bekend als belastingparadijs. De Nederlandse tak is op 10 juli 1995 in Breda officieel in het leven geroepen. Van de

Internationale Humanitäre Hilfsorganisation e.V.

Uluslararası İnsani Yardım Teşkilatı

'Reik de slachtoffers de hand' (folder van de Turkse liefdadigheidsorganisatie IHH)

vijf bestuursleden wonen er twee in Nederland. De oprichters waren Saudische geldschietters, onder wie een 44-jarige zakenman. Het officiële doel van de organisatie luidt: geld inzamelen voor slachtoffers van hongersnood en oorlog.

De Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) houdt de stichting Muwaffaq al enkele jaren in de gaten, zo blijkt uit het BVD-rapport *De politieke islam in Nederland* uit 1998. De BVD spreekt daarin het vermoeden uit dat radicale moslims liefdadigheidsorganisaties als Muwaffaq gebruiken om financiële steun te verwerven voor de gewapende islamitische strijd. Voor een reactie is niemand te vinden. Muwaffaq is alleen bereikbaar via een postbusadres.

Faik Bulut, columnist van de Turkse krant *Cumhuriyet* en auteur van meerdere publicaties over de islam, werkt al twintig jaar aan het in kaart brengen van islamitische organisaties in de hele wereld. In 1994 publiceerde hij het in Turkije veel geraadpleegde standaardwerk *De islamitische organisaties*. 'Natuurlijk is Muwaffaq niet de enige organisatie die onder het mom van liefdadigheid geld inzamelt voor de gewapende islamitische strijd,' zegt hij. Bulut maakt onderscheid tussen streng fundamentalistische groepen die openlijk opereren en mantelorganisaties.

Tsjetsjenië

Maar Bulut waarschuwt ook: 'Niet iedere islamitische hulporganisatie steunt bewust de gewapende strijd. Bij hulp aan een gebied waar een oorlog gaande is, is de kans groot dat de hulp terecht komt bij gewapende groeperingen. Tsjetsjenië is een goed voorbeeld. Een deel van het land en de vluchtelingenkampen worden geleid door Tsjetsjenen die sympathie hebben voor het gewapende verzet. Als hulporganisatie kun je dan niet voorkomen dat de hulp bij dat Tsjetsjeense verzet terecht komt.'

In het BVD-jaarverslag over 1999 staat: 'Door de banden met het voormalige Turkse rijk, alsmede vanwege de soennitische achtergrond van de Tsjetsjeense opstandelingen, bestaat er onder Turken in Nederland sympathie voor de Tsjetsjeense zaak. Deze komt onder meer tot uiting in hulpacties van organisaties als Milli Görüş en Kaplan.' Milli Görüş is de Europese tak van de Turkse fundamentalistische Partij van de Deugd (Fazilet Partisi), die in juni 2001 is verboden door het Constitutionele Hof van Turkije. Kaplan staat op de Amerikaans/Britse lijst van vermeende terreurorganisaties.

'De Kaplan organisatie is een radicale afsplitsing van Milli Görüş, die haar voornaamste inspiratiebron vindt in de islamitische revolutie in Iran,' zo schrijft de BVD in haar rapport *Politieke islam in Nederland* in 1998. Kaplan heeft in Nederland naar schatting tweehonderd actieve leden. In het zelfde rapport zegt de BVD over Milli Görüş: 'Een Turkse orthodox islamitische beweging met duidelijke politieke aspiraties. (...) Het streven is erop gericht om langs democratische weg islamisering van de Turkse staat en samenleving te bewerkstelligen.'

In Nederland wonen circa 700 duizend moslims. Ze komen voornamelijk uit Turkije en Marokko. Maar met de gestage vluchtelingenstroom uit Afghanistan, Irak, Iran en Somalië heeft de islamitische gemeenschap in Nederland een heterogener gezicht gekregen. Elk land, elke streek kent zijn eigen interpretatie van de islam. Dit vindt zijn weerspiegeling in Nederland: er lijken steeds meer moslimorganisaties te ontstaan, officieel dan wel officieus. En elke stroming

S.O.S AFGHANISTAN

نداء عاجل

أغثوا أفغانستان !!!

ACİL YARDIM ÇAĞIRI

Na jarenlang oorlogsleed
Droogte en hongersnood
Miljoenen mensen op de vlucht
Wachtend bij de grens ...
**ISLAMIC RELIEF BLIJFT HELPEN
OOK NU !**

Afganistan' daki açlık tehlikesine karşı

Senelerce devam eden harp ...
Yıllardır süre gelen kuraklık ...
Sınırdaki milyonlarca mülteci ...
Tüylet ürperti insanlık dramı ...
Afganistan' da korkunç bir insanî trajedi yaşanıyor ...
Zaten boğuşta bulunan ve bitmeyen devam eden İslamî Reliif mültecilere yönelik yardımlarını sürdürmektedir. Açlık içerisinde kıvranan Afgan mültecilere siz hayır sevenlerin yardımlarını beklemektedir.

ISLAMIC RELIEF SİZİN HAYIRA UZANAN ELİNİZDİR.

سنوات من الحروب المدمرة
سنوات من الجفاف
ملايين من اللاجئين على الحدود
كارثة إنسانية مروعة ...

الإغاثة الإسلامية كانت ولا زالت وتسعى
للمساعدة لوصول المساعدات إلى هؤلاء
المعكوسين الذين هم في أمس الحاجة إلى
مساعدكم ...

Wij rekenen op uw hulp ...

نحن نأمل على دعمكم

GIRO 2002

الإغاثة الإسلامية

Islamic Relief Nederland
Nickerstraat 27,
1058 vv Amsterdam
Tel 020 - 616 00 22
Fax 020 - 412 54 11
Info@Islamic-Relief.nl

acceptgiro

S.O.S AFGHANISTAN

op rekening 2002
St. Islamic Relief Nederland
Postbus 3753, 1001 AN Amsterdam

op rekening 2002
St. Islamic Relief Nederland
Postbus 3753, 1001 AN Amsterdam

nummer met blauwe of zwarte inkt invullen
gebruikte bank en postbank
en spaarbank

80002002 > 32>

In sommige moskeeën mag Islamic Relief haar wervingsmateriaal neerleggen

heeft zijn eigen liefdadigheidsorganisatie. Het is ondoenlijk deze allemaal in kaart te brengen. Bovendien is het vaak onduidelijk aan welk land of welke stroming een hulporganisatie gelieerd is.

De *zakat*, verplichte aalmoezen, vormen een belangrijke pijler van de islam. Een goede moslim hoort jaarlijks 2,5 procent van zijn inkomen en vermogen te geven aan armen, wezen, weduwen, zieken of reizigers. In Iran, Jordanië, Koeweit, Libië, Maleisië, Pakistan, Saudi-Arabië en Sudan is de zakat-heffing in staatshanden: de regeringen heffen een religieuze belasting. In de andere landen waar moslims wonen zijn de aalmoezen een individuele kwestie.

Islamitische liefdadigheidsorganisaties zijn natuurlijk bij uitstek geschikt om de zakat aan te geven. Lang niet alle moslims doen aan zakat, en lang niet iedereen die er wel aan doet zal jaarlijks 2,5 procent van het inkomen en vermogen weggeven aan het goede doel. Maar dat de islamitische hulporganisaties forse bedragen innen mag duidelijk zijn. Vooral rond de ramadan – de maand waarin moslims een maand lang ondervinden hoe het is om arm en hongerig te zijn – wordt er driffig ingezameld. De goedgeefsheid van gelovigen is dan groter, vergelijkbaar met de vrijgevigheid van christenen rond Kerstmis.

Islamic Relief (IR) is een van de grootste islamitische hulporganisaties. Ze zegt niet lands- of groepsgebonden te zijn. IR heeft in bijna heel Europa en de Verenigde Staten vestigingen. Eind oktober werd

het Amsterdamse kantoor overspoeld met telefoontjes nadat er in de dagbladen had gestaan dat geld van de International Islamic Relief Organisation (IIRO) was terechtgekomen bij de zelfmoordkapers in de Verenigde Staten. Vanwege de twee overeenkomstige woorden in de namen, vroegen de bellers zich verontrust af wat de band is tussen de twee organisaties. 'Het lijkt wel of alles waar "Islamic" voor staat nu verdacht is,' verzuchtte de IR-directeur in *NRC Handelsblad*. Het Amsterdamse kantoor besloot alle 30 duizend donateurs een brief te sturen met de mededeling dat Islamic Relief geen banden onderhoudt met Osama bin Laden.

S. Boulmalf is pr-medewerkster van IR Nederland in Amsterdam. Ze vertelt dat Islamic Relief in 1984 in Engeland is opgericht. 'Ons belangrijkste doel is moslimbroeders helpen die in een noodsituatie verkeren. Op dit moment helpen we vooral slachtoffers in Afghanistan en Tsjetsjenië. Onze mensen delen tenten, medicijnen en voedsel uit.'

Kunnen de gewapende Tsjetsjeense strijders gebruik maken van de hulp van Islamic Relief? 'Dat interesseert ons niet veel. Iedereen die hulp nodig heeft krijgt dat ook, wij gaan niet controleren wie hij of zij is. IR is een civiele en onafhankelijke hulporganisatie, geen militaire instantie. Het is niet onze taak om te controleren of iemand wel of niet deugt,' zegt pr-medewerkster Boulmalf.

Voor uitleg verwijst ze naar het informatiebulletin van IR, *Relief Nieuws*. 'In 1999 startte Islamic Relief met het Tsjetsjenië Noodhulp-project. IR biedt daarmee als een van de weinigen en een van de

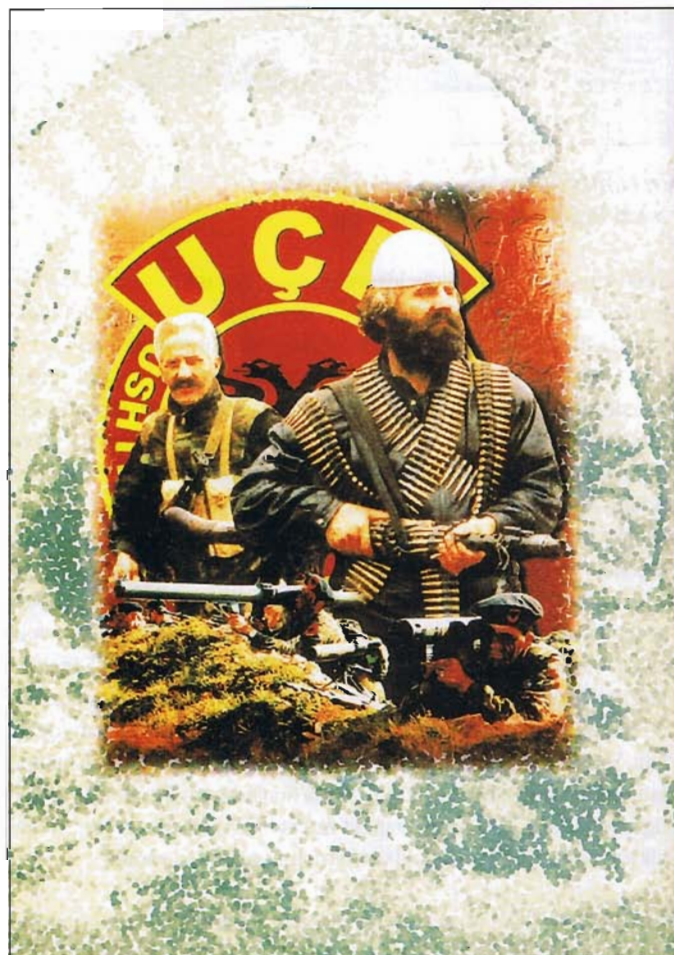
grootste hulporganisaties ter plekke een groot deel van de vluchtelingen hulp. IR heeft tot nu toe zo'n 55.000 vluchtelingen bereikt', staat in de editie van afgelopen voorjaar. 'IR, als grootste hulporganisatie in de regio, is sinds kort de vluchtelingenkampen gaan voorzien van voedsel en andere hulppakketten. IR heeft ook 2 ziekenhuisjes met personeel opgezet die zo'n 13.200 mensen kunnen helpen.'

Nooit toegeven

Een recente, na 11 september verschenen actiefolder van IR gaat in op Afghanistan: 'Islamic Reliefs veldstaf in Afghanistan deelt voorts de resterende voedseltegoeden uit in haar opslagplaatsen te Helmand en Kandahar. Sinds april 2001 heeft Islamic Relief voedsel gedistribueerd in het door droogte getroffen zuiden van Afghanistan.'

De teksten in de folder en het informatiebulletin suggereren tussen de regels door dat IR een onafhankelijke, politiek neutrale organisatie is. 'Onafhankelijkheid? Daar geloof ik niet in,' zegt de Duits-Turkse journalist Metin Gür. Hij schreef twee jaar geleden een boek (*Sharia en Refah*) over de Turks-fundamentalistische moslim-organisaties in Europa. 'Bijna elke islamitische beweging heeft een liefdadigheidsfonds of -organisatie.'

Volgens Gür is de Internationale Humanitaire Hulporganisatie (IHH) een van de belangrijkste Turks-islamitische liefdadigheidsorganisaties. 'Op papier staat het niet, maar in de praktijk is IHH geïntegreerd aan de beweging Milli Görüş. Ze zullen het nooit toegeven,

TAKDİM

Savaşlar... Depremler... Sel felaketleri... Tabii afetler insanlık tarihi boyunca acının, göz yaşımız, ızdırapların, zulümlerin her çeşidi görüldü.

Üçüncü bin yılı eşliğine geldiğimiz yıllarda, medeniyetin beşiği sayılan Avrupa'nın tam ortasında, insanlık tarihinin en acı, en büyük zulümlerinden birini yaşandı.

Bosna-Hersek'te yaşanan bu zulüm tam 4 yıl sürdü. Onbinlerce masum insan öldü, yüzbinlercesi yaralandı. Ocaklar söndü...

Bosna-Hersek'te yaşanan katliam henüz bitmişti ki aynı dramatik oyun Kosova'da sahnelenmeye başladı.

Gözü dönmüş, kana doymayan Sırp Kasapları zor kullanarak, Kosova'ya Arnavutluk'a saldırdı... Onbinlerce insan, kadın, çocuk, genç, yaşlı

öldürüldü...
tecavüze uğradı...
sürüldü...
ocaklar söndü...
şehirler yakıldı, yıkıldı...
kadınlara tecavüz edildi, erkekler toplama kamplarına götürüldü...

İrki, dini, dil, milliyeti ne olursa olsun "önce insan" sloganı ile çalışmalarına başlayan IHH Kosova'daydı...

Bu kitapçık Kosova'da yaşanan acıların ve IHH'nin yaptığı çalışmaların çok küçük bir bölümünü kapsamaktadır.

Artık anneler, çocuklar ölmesin
Artık acılar çekilmesin.

Daha güzel bir dünya için mazlum ve mağdur insanlarla sizin aranızda köprü olalım.

IHH
Uluslararası İnsani Yardım Kuruluşu

Het rapport van IHH over haar hulpactiviteiten in Kosovo begint met een foto van het Kosovaarse bevrijdingsleger UÇK

'Zonder enig onderscheid te maken tussen kinderen, vrouwen, oud en jong worden er allemaal mensen vermoord... Zij die uit geloofsovertuiging tot de dood tegen de modernste wapens vechten... Met honger en dorst proberen te vluchten om hun leven en eer te redden... In de strijd om het Tsjetsjeense en Afghaanse volk te redden nodigen we ieder die eer heeft uit om te helpen.' (Advertentie van IOHH in de Turkse krant 'Akit')

maar vertegenwoordigers van deze organisatie zijn leden van Milli Görüş,' aldus Gür. Inderdaad, de speurtocht naar IHH Nederland eindigt in de Aya Sofya moskee in Amsterdam, de grootste moskee van Milli Görüş in Nederland.

Is het erg dat een hulporganisatie gelieerd is aan een politieke beweging? 'Het hoeft niet erg te zijn, maar een deel van het ingezamelde geld komt vaak terecht in de kas van de beweging. Het geld dat IHH voor Bosnië heeft ingezameld is beland in de kas van de Refah-partij (de voorganger van de fundamentalistische Fazilet Partisi, red.),' zegt Gür. Toen het Turkse ministerie van Justitie een onderzoek startte, vluchtte de geldbeheerder het land uit.

IHH ontkent de beschuldigingen. 'Allemaal lastercampagnes. IHH is een onafhankelijke hulporganisatie die jaarlijks hulp biedt aan honderdduizenden mensen, van Bosnië tot Tsjetsjenië, van Ethiopië tot Afghanistan,' zegt een medewerker van het hoofdkantoor in Frankfurt. Hüseyin Gündüz, de IHH-secretaris in Nederland, denkt hetzelfde: 'Het moet bewezen worden dat het ingezamelde geld ergens anders is terechtgekomen. Dit soort beschuldigingen bemlemmeren ons werk, ik neem ze niet serieus.'

Over banden met Milli Görüş zegt hij: 'Milli Görüş is een organisatie waar wij mee samenwerken, haar leden steunen ons, maar we hebben er geen organisatorische band mee.' Gündüz erkent wel dat elke islamitische beweging een eigen hulporganisatie heeft. 'Elke organisatie heeft eigen principes. De hulporganisaties onderschrijven

de principes van de beweging en dat is niet verkeerd.' De principes van IHH komen overeen met die van Görüş? Even valt er een stilte. 'Voor antwoord op deze vraag moet je ons hoofdkantoor in Frankfurt bellen.'

In de Turkse krant *Akit* van 16 november – de dag waarop de ramadan begon – adverteren vier hulporganisaties die donaties vragen voor slachtoffers in Afghanistan. De teksten van twee advertenties zijn opvallend. De in Duitsland gevestigde International Organisation of Helping Hands (IOHH) meldt: 'Zonder enig onderscheid te maken tussen kinderen, vrouwen, oud en jong worden er allemaal mensen vermoord... Zij die uit geloofsovertuiging tot de dood tegen de modernste wapens vechten... Met honger en dorst proberen te vluchten om hun leven en eer te redden... In de strijd om het Tsjetsjeense en Afghaanse volk te redden nodigen we ieder die eer heeft uit om te helpen.' Als de organisatie met de tekst geconfronteerd wordt, reageren ze: 'Moslims begrijpen heel goed wat ermee wordt bedoeld. Het is duidelijk dat u geen moslim bent,' zegt een medewerker.

De tweede opvallende advertentie is van de ook in Nederland actieve Internationale Humanitaire Hulporganisatie (IHH). 'Mensen die lijden onder de oorlog in Afghanistan wachten op een helpende hand in de kampen in Pakistan.' Tot zover een onschuldige advertentietekst. Maar daar blijft het niet bij: 'Een in 20 jaar gewon-

Internationale Humanitaire Hulporganisatie e.V.
Ulusallararası İnsani Yardım Teşkilatı
Mazlum ve Mağdurlara Uzanan Yardım Eli
Veilburgerstr. 17, D-60326 FRANKFURT
Tel: 069-75 00 89 55
Fax: 069-75 00 89 54

YARDIMA DAVET

Afganistan'daki savaşın mağdur ettiği insanlar Pakistan'daki kamplarda kendilerine uzanacak yardım elini bekliyorlar.

20 yılda kazandıkları savaşta bir günde kaybeden Afgan halkının çilesi bitmiyor.

Yardımlarınız için Hesap Numaralarımız:
Postbank Frankfurt/AM
Konto Nr.: 35774-606
BLZ: 500 100 60
Frankfurter Volksbank
Konto Nr.: 6000340306
BLZ: 501 900 00

Önemli Not: Her defasında "Yardımlarınız" bölümüne Spende/Alınan ve açık adresler yazınız.

Yurtdışı Hesap Numaralarımız:
IHH Belçika Bank İPPA-Brüksel 80022789780
IHH Hollanda Postbank Giro 4464461
IHH Danimarka BG Bank Reg. Nr: 1651 Konto Nr: 0016816698

'Mensen die lijden onder de oorlog in Afghanistan wachten op een helpende hand in de kampen van Pakistan - Een in 20 jaar gewonnen oorlog is in een dag verloren. Aan de ellende van het Afghaanse volk komt geen einde.' (Advertentie van de Duitse afdeling van IHH in de Turkse krant 'Akit')

N E D E R L A N D

nen oorlog is in een dag verloren. Aan de ellende van het Afghaanse volk komt geen einde.' Gündüz, secretaris IHH Nederland, wil niet reageren op de tekst: 'Dat is een advertentie van de Duitse IHH.'

Keurmerk

Volgens het Centraal Bureau voor Fondsenwerving (CBF) draagt geen enkele islamitische hulporganisatie in Nederland het CBF-keurmerk. Dit 'stempel' bestaat sinds 1995 en wordt verstrekt aan fondswervende, charitatieve instellingen die voldoen aan een aantal criteria. 'Transparantie' staat daarbij voorop: bestuur, beleid, fondsenwerving, besteding en verslaglegging worden kritisch onder de loep genomen.

Yaşar Nuri Öztürk, hoogleraar aan de theologiefaculteit in Ankara, vermoedt dat er bij islamitische liefdadigheidsorganisaties nogal wat donatiegeld aan de strijdstok blijft hangen. 'Al deze zogenaamde hulporganisaties maken misbruik van de gevoelens van de gelovigen. Als er ergens in de wereld een ramp gebeurt, zie je de volgende dag in de kranten grote inzameladvertenties. Ook worden in moskeeën dringende oproepen gedaan om mee te doen aan de inzamelacties. Als moslims zo graag mensen willen helpen, waarom steunen ze dan geen inzamelacties van erkende organisaties, zoals de neutrale Rode Halve Maan (zoals het Rode Kruis zich in islamitische landen noemt) en het Rode Kruis?'

Nederlandse geldgevers zijn er over het algemeen tuk op te weten of

hun geld goed wordt besteed, maar zijn islamitische geldgevers dat ook? Of gaat het bij hen meer om het geven zelf? In de gang van de Haagse moskee Al-Sunaa staan drie mannen, twee Marokkanen en een Egyptenaar. Er liggen folders van Islamic Relief, *S.O.S. Afghanistan urgent*, in het Arabisch, Turks en Nederlands. Geven zij geld aan IR? 'Natuurlijk helpen we onze moslimbroeders,' zeggen zij in een adem. 'Het doet er niet toe wat er met het geld gedaan wordt. Wat mij betreft mogen ze er ook wapens mee kopen. Als de wapens maar in handen van de goede moslims komen,' zegt de een. 'Een goede moslim? Dat is iemand die bereid is te sterven voor Allah.' Mogen de Taliban gebruik maken van het ingezamelde geld? 'Juist nu hebben de Afghaanse broeders onze steun nodig tegen de *shijtān* (duivel),' waarmee ze Amerika bedoeien.

Alahattin Yıldız, afkomstig uit Turkije en bezoeker van de Yunus Emre moskee in Den Haag, is donateur van IHH. 'Ik maak geld over omdat ik dat kan en wil,' verklaart hij zijn steun aan de aan Milli Görüş gelieerde hulporganisatie. 'Volgens ons geloof moet je je medemens helpen die in nood zit. Bovendien is dat een islamitische plicht. Ik heb er wel vertrouwen in dat mijn geld terecht komt bij mensen die het nodig hebben.' Hoe weet u zeker dat uw geld niet voor andere doeleinden wordt gebruikt? 'Dan hebben zij een probleem, zij moeten verantwoording afleggen tegenover Allah.' ■

De auteur schreef samen met Stella Braam het boek 'Grijze Wolven. Een zoektocht naar Turks extreem-rechts.'